45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 189 — Կ. ՊՈԼԻՍ 28/11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 — 30 ՇԱՊԱՆ 1319 28 ԹԸՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ 1317 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومره‌لی داره خصوصه

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

(Մանաւոր հեռագիր Ամանայի)

ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 10

Այս գիշեր Ժամը 10ին, Ատանայի Խմբագրութեանս հասած հեռագիր մը կը տեղեկանանք թէ Ընտրական Ժողովը դեռ չէ գումարուած։

Սահակ Սրբազան Խապաեան, Պոլսէն գալիք վերջնական հրամանի հաստատման, Ընտրական Ժողովը ի նիստ պիտի հրաւիրէ։ Բնտ որում այսօր կամ վաղը Ժողովոյ գումարումը հաւանական է։

Ընտրութեան արդիւնքը մեր Թղթակցի հեռագրին համեմատ պիտի հրատարակենք։

ՀԻԻԱՆԴԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԸ

Կիրակի օր, Բերայի Աղքատախնամի սրահին մէջ, հիւանդապահութեան դասընթացքէն երեք չրջանաւարտուհիներ վկայականներ, իրենց հիւանդապահի քննութիւնները տալէ վերջ։ Եւ դեղութիւնը որքան նոր՝ այնքան օգտակար պէտք է նկատել։ Եւ թէ անդամ աղքատախնամ մարմին մը, մեր մէջ, այսօրինակ, պէտք է ըսել, գովելի գործադրութեան մը նախաձեռնարկ կ'ըլլայ, երբ անձնական մինչեւ ծայրը փցուն վէճեր ու կռիւներ անոնց, աղքատախնամներուն, գլխաւոր գործունէութիւնը կը կազմեն ընդհանրապէս։

Բաւական ատենէ ի վեր է որ արդէն կը զգացուէր հիւանդապահներու պէտքը մեզի համար, մանաւանդ երբ անտանելի համեմատութիւններու հասնիլ սկսան Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ պաշտօնավարող հիւանդապահներու անօրինակ կոչտութիւնները, արհեստին տգէտներուն կողմէ վարուած՝ որոնք ոչ մէկ կերպով կրնան պատշաճիլ հիւանդապահութեան պահանջած կանոններուն։ Եւ բաւական խօսուեցաւ հիւանդապահութեան դասընթացքի մը հաստատման վրայ, մինչեւ որ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ, տանն մը, սկսուեցաւ այդ տեսակ գործի մը, զոր չենք գիտեր թէ ի՞նչ եղած է հիմա։

Բայց, ամէն պարագայնեւ ձեռներէցութեան նիշը պէտք է Բերայի Աղքատախնամին տալ, որ բարեացակամ բժիշկներու Ջանքերուն մասնակցութեամբ, յաջողեցաւ ամենէն կանոնաւոր դասընթացքը բանալ հիւանդապահութեան, ուր կը դասախօսուին արհեստին յարակից և անհրաժեշտ տարրերը — առողջարանական, վիրաբուժական, անդամալնական և բնախօսական ծանօթութիւններ, յաճախ գործնական վարժութիւններու միացած։

Ասոնք սակայն նիւթապէս ըմբռնուած մինչեւնոյն են որ եմտին գործադրութեան։ կա՛յ դերագոյն պայմանը հիւանդապահի մը համար, որ իր արհեստը պիտի առնէ լայն սահմանի մը յանձնեցեր։ մինչեւ դայն արուեստ մը դարձնելու ատենն։ և տակաւին թերեւս արուեստագէտի հոգին ըլլալուն համար՝ հիւանդ. ու վնասի հոգիի մը հանդէպ։ Հիւանդապահի մը նայուածքը կամ թէ անուշ ժպիտը առողջ կեանքին վերակոչումը ընել պիտի տար յուսահատ հիւանդին, ու եան ձգուած զուարթ և արեւոտ առողջութիւնը պիտի տար այնոր։

Արդէն հիւանդապահութիւնը, գեղարուեստ մը, բանաստեղծ մը, ազարակին պատին տակէն կ'երթայ, ինձնինկերուն չուքին մէջէն...։ Ճամբուն վրայ, տանը առջեւ, ծառաներ, անխօսք անշշուկ, սայլակ մը յարդով կը լեցնէին։ Դուռը բաց մնացած էր։ անցած ատենս ներս ակնարկ մը նետելով, տեսայ, բակին խորը, գլուխը ձեռքերուն մէջ առած, քարէ լայն սեղանի մը առջեւ կեցած սպիտակահեր ծերունի մը կարճ պատմուճանով և պատառուն տափատով։ Կեցայ։ ծառաներէն մէկը ըսաւ ինձ։

— Լուռ, տանտէրն է... իր ազուն դժբաղդութենէն է ի վեր ասանկ է։

Այս միջոցին, սեւեր հագած կին մը և պզտիկ աղայ մը քովէս անցան խոշոր տակեղօծ աղօթագիրքերով և ագարակ մտան։

Ծառան շարունակեց։

— ... Տիրուհին և Քեռէն, եկեղեցիէն կը վերադառնան։ Տղուն անձնասպանութենէն իվեր, միշտ կ'երթան...։ Ա՜հ, պարոն, ինչ վիշտ...։ հայրը կը կրէ տակաւին սուգի հագուստները, չի թողուր որ հանեն վրայէն...։ Հի՛ւ հի՛։

Սայլակը շարժեցաւ։ Ես ալ հետաքրքրութիւնս յագեցնելու համար խնդրեցի որ ելլամ քովը նստիմ, և հոն էր, խոտին վրայ նստած որ այս պատմութիւնը ամբողջովին մտիկ ըրի։

* * *

Ժան կը կոչուէր ան. առույգ երիտասարդ մը քսան տարեկան, խոհեմ՝ աղջկան մը պէս, ուժով և անկեղծ։ Կնները կը խենդենային անոր վրայ, գեղեցկութեանը համար, սակայն ինք անոնցմէ մէկուն սիրահարած էր,— փոքրիկ Աւէլուտիի մը, թաւշներով և «սանդէլ»ներով զարդարուած, որուն օր մը հանդիպած էր— Իրենները հաճոյքով չդիտեցին այս յարաբերութիւնը։ աղջիկը պճնուելի մը կ'ենթադրուէր և անոր ծնողքը հարստակից չէին։ Բայց Ժան ամէն պարագայի մէջ կ'ուզէր դայն։

—Պիտի մեռնիմ եթէ իմս չըլլայ, կ'ըսէր ան։

Սիրտս տեղի տուին։ Որոշուեցաւ հունձքէն ետքը ամուսնացնել զանոնք։

Կիրակի իրիկուն մը, տան բակին մէջ, ընտանեաց անդամները ճաշը կը լմնցնէին։ Դրեթէ հարսանեաց սեղան մը էր։ Թէեւ խօսակցուհին հոն չէր, սակայն միշտ անոր կենաց բաժակ պարզուած էր...։

Մէկը կը ներկայանայ և դողդոջուն ձայնով մը, տանտէրին, Էսթէվին հետ խօսիլ կ'ուզէ առանձին։ Էսթէվ սեղանէն կ'ելլայ։

—Վարպետ, կ'ըսէ անոր մարդը, դուք ամուսնացնելու վրայ էք ձեր որդին խառնակեացի մը հետ որ երկու տարի իմ սիրուհիս եղաւ։ Ինչ որ կ'ըսեմ, կրնամ հաստատել, ահաւասիկ նամակներ...։ Ծնողքը ամէն բան գիտէ և դայն ինծի խոստացած էր, բայց ձեր որդւոյն անոր ձեռքը խնդրելէն ի վեր ո՛չ իր ծնողքը և ո՛չ ալ ինք կը հաճին որ ինձ հետ ապրի այլ եւս...։ Կը կարծեմ որ չի կրնար ուրիշի մը կինը ըլլալ ասկէ վերջ։

—Շատ աղէկ, բաւ է Էսթէվ երբ նամակները քննեց, նե՛ր եկուր և դաւաթ մը գինի խմէ։

—Մարաւէ աւելի վիշտ ունիմ, շնորհակալ եմ, կը պատասխանէ մարդը, և կ'երթայ։

Հայրը ներս կը մտնէ անկարեկիր և տեղը կը նստի. ճաշը զուարթօրէն կը վերջանայ...։

Այն իրիկունը, Էսթէվ և իր տղան միասին դաշտ դացին։ երկար ատեն դուրս մնացին անոնք, մայրը դեռ եւս կը սպասէր երբ անոնք վերադարձան։

—Կնի՛կ, ըսաւ հայրը, աղա՜ցուցնելով անոր, գրկէ զայն, չատ դժբաղդ է...։

* * *

Ժան չխօսեցաւ այլ եւս Աւէլէզուհիին վրայ։ Կը սիրէր սակայն դայն դարձեալ, նոյն իսկ ուրիշի մը գրկին մէջ տեսնելէ ետք։ Սակայն չատ հպարտ էր բան մը ըսելու համար, ինչ որ զինքը սպաննեց, խեղճ տղան...։ Շատ անգամ ամբողջ օրեր կ'անցընէր միայնակ անկիւն մը քաշուած և անշարժ։ Ուրիշ օրեր այնչափ կատաղութեամբ մը փորեր հողը որ միայնակ մէկ օրուան մէջ տասը հոգիի գործ կը տեսնէր. իրիկուան, տ'Սրլի ճամբան ձեռք կ'առնէր, այն ճամբան, ուր անոր հանդիպած էր և կը շարունակէր յառաջանալ մինչեւ որ տեսնէր քաղաքին սրածայր զանգակատունները. այն ատեն ետ կը դառնար, առանց երբեք աւելի հեռուն երթալու։

Մինչ դայն այսպէս անխօս և միայնակ տեսնելով, անոնցիները ինչ ընելին չէին գիտեր։ Դժբաղդութենէ մը կը վախնային...։ Անգամ մը, տեղանին վրայ, մայրը ըսաւ անոր արտասուալից աչքերով։

—Է ուրեմն, մտիկ ըրէ, Ժան, եթէ կ'ուզես դայն անպատճառ, հոգ չէ, ըսէ... հայրը ամօթէն կարմրած, գլուխը կը խոնարհեցնէր։ Ժան գլխով բացասական նշան մը ըրաւ և դուրս ելաւ։

Այդ օրուընէ սկսեալ, ան իր ապրելու եղանակը փոխեց, միշտ զուարթութիւն կեղծելով՝ իր ծնողքը ապահովելու համար։ Եւ տեսնուեցաւ դարձեալ գինետան, պարահանդէսներու մէջ։ Ցօնվիեյլի քուէարկութենէն ետք, պարը ինք վարեց։

Հայրը՝ «բժշկուած է ալ» կ'ըսէր։ իսկ մայրը առաջուընէ աւելի կը հրսկէր...։ Ժան Բատէի քով կը պառկէր չերամներու յատակացեալ սենեակին մէջ։ խեղճ կինը իր անկողինը անոնց կից սենեակին մէջ ձգել տուաւ... չերամները կրնային պէտք ունենալ ատոր, գիշեր ատեն։

Տանը սուրբին, սուրբ Եղիային տօնը եկաւ։ Մեծ ուրախութիւն տան մէջ, հրախաղութիւններ կատարուեցան, շնչահեղձ ըլլալու չափ պարեցին հիւրերը։ Բատէն իր զգեստը այրեց անուշադրութեամբ, Ժան կարծես կը մասնակցէր այս ուրախութեան, և ուղեց մօրը հետ պարել։ խեղճ կինը երջանկութենէն կուլար։

Կէս գիշերին, ամէն մարդ պառկելու գնաց։ Ժան չգնացաւ։ Բատէ պատմեց վերջը թէ մինչեւ առտու լացած էր ան։

* * *

Յաջորդ առտուն արշալոյսին, մայրը հապճեպ քայլեր լսեց իր սենեակին մէջ, կարծես նախապատրաստում մը ունեցաւ։

—Ժա՛ն, դո՛ւն ես։

Ժան չպատասխանեց, արդէն սանդուխներէն վեր հասած էր։

Մայրը շուտ մը կ'ելլէ տեղէն։

—Ժան, ո՞ւր կ'երթաս։

Վերի յարկը կ'ելլայ ան, մայրն ալ ետեւէն։

—Զաւակս, Աստուծոյ սիրոյն։

Դուռը կը գոցէ և Ներքը կը դնէ ան։

—Ժան, աղուոր Ժանս, պատասխան տուր, ինչ պիտի ընես։

Իր դողդոջուն ձեռքերով խարխափելով դռնափակը կը փնտռէ... Պառուհանի մը բացուիլը, բակին քարերուն վրայ մարմնոյ մը անկման աղմուկը և ուրիշ ոչինչ...

Խեղճ աղան ըսած էր. «Զափաղանց կը սիրեմ դայն, անձնասպան պիտի ըլլամ»։ Ա՜հ, խեղճ սրտեր զոր կը կրեն՝ ինչպէս չկրցաւ յաղթել արտաքսանքը սիրոյն։

Այն առաւօտուն, գիւղացիները իրարու կը հարցնէին թէ ո՞վ էր արդեւօք որ այդչափ ուժով կը պոռար, Էսթէվի տան կողմէն։

Ծաղով ու արիւնով ծածկուած բակին մէջ, սեղանին առջեւ մայրն էր բոլորվին մերկ որ կը հեծծէր, իր մեռած տղուն վրայ զոր քարուկներուն մէջ սեղմած էր։

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԻ

Թարգմ. Ա. ԵՐԻՑ

ԿԱՐՃ ՔԱՐՈԶՆԵՐ

ԱՊԱՌԱԺՈՒՏ ՀՈՂԸ ԿԱՄ ԾԱՆՕԹԱՂԱՄԻՏՆԵՐԸ

«Եւ այլն անկաւ յապառաժն,
«ուր ո՛չ գոյր հող բազում. և
«վաղվաղակի բուսաւ. առ ի
«չգոյէ հիւթոյ երկրին՝ ի ծագել
«արեւուն տապացաւ, և զի ո՛չ
«գոյին արմատք՝ չորացաւ»։
(ՄԱՏԹ. ԺԳ. 5-6)։

Այս երկրորդ դասակարգի ունկընդիրները անիմացութիւն, անուշադրութիւն, ատելութիւն և խստասրտութիւն չունին, այլ բաց սրտեր, զգայուն հոգիներ և յուզիալ դէմքեր են. աստուածային սերմը ընդհուպ կը բուսնի, բայց, սակայն, ինչպէս կրօնապէս խստասիրտ ունկնդիրները, նոյնպէս ասոնք, Մ. Աւետարանի ոգւոյն համաձայն արդիւնք մը ցոյց չեն տար, ի ժամանակի հնձոց, աստուածային սերմանացանը՝ հոգեւոր բան մը չի կրնար քաղել ո՛չ աս խոստմնալից կարծուած հողէն և ո՛չ ալ ճանապարհի վրայ ցանուած ա՛ն սերմերէն զոր անցորդները կը կոխկրտեն։

1. Աս հողին բնութիւնը.

Ունկնդիրներու աս դասակարգը մեզ ներկայացուած է «ապառաժուտ» հողին պատկերով. կոպճախառն հող մը չէ աս, այլ յատակը բոլորովին ապառաժ հող մը. մակերևսին վրայ հող կը տեսնենք, բայց դժբաղդութիւնը ան է որ՝ բուսահողը չա՛ս երեսկուվ է. եթէ աս տեսքոտ հողը քիչ մը քրքրենք, իսկոյն քիրտ ապառաժը պիտի երեւնայ։ Աս հողը ճշդապէս կը նմանի ա՛ն ունկնդիրներուն՝ որոնց սրտաքինը լաւ է, բայց ներքինը կրօնապէս խիստ և անզգայ։ Այսպիսիները՝ բարեպաշտական գործերու մէջ, հարեւանցի կերպով կը մտածեն, վեր ի վերոյ կը զգան և կ'որոշեն. ասոնց հարեւանցի և ծանծաղ մտքին մէջ, կը գտնուին Աստուծոյ խօսքերուն կենդանի սերմերը. հո՛ն է որ մուտ գործելով՝ նիհար և անօգուտ արմատներ կ'արձակեն։ Հետաքրքրական և փայլուն տեսք մը միայն ունին. և աս խաբուսիկ տեսքին տակ, ապառաժէն աւելի ամուր բան մը կը ծածկեն, որուն վրայ հոգեւոր գործերու սերմերը բնաւ չեն ցանուիր և հոն ո՛և է հոգեւոր կեանք չի կրնար բողբոջիլ. ունկնդիրներու աս դասակարգը «ծանծաղամիտ հոգիներ» անուանով կրնանք մկրտել։

1. «Իբրեւ լսէ զբանն». Աս ունկընդիրները դիւրաւ կ'ազդուին, բանաւէճի պէտք չկայ, յանկարծ կը զգաստանան, և անմիջապէս կը յարին աստուածային պատուիրանքներուն, եթէ քիչ մը աւելի պերճախօսօրէն և եռանդով խօսիք, ահա, ասոնք իսկոյն հառաչանքներ, եռանդներ և որոշումներ կը սկսին յայտնել։

2. «Եւ վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի զնա»։ Աս ունկնդիրները չատ դիւրութեամբ ուրախ կ'ըլլան. երբ Աստուծոյ խօսքը՝ խորաթափանց մտքեր կը գտնէ, միայն անոնց արտաքինին վրայ ներդործելով չի բաւականանար, այլ կը ջանայ մուտ գտնել անոնց ներսի կողմը, ուր երկար ատեն, վշտի եւ ցաւերու ատիթ մը կ'ըլլայ։ Ծանծաղամիտ մարդերու համար, տխրութիւնը և խռնարհութիւնը անցաւոր են, շուտով կ'ուրախանան, շուտով կը տրտմին, Աստուծոյ խօսքը հարեւանցի կերպով կ'ընդունին, եւ անոնց համար, բարի օրինակը՝ քաղցր յուզում մը, զգայականութեան խոշ ցնցում մ'է, բարեպաշտիկ ուրախութիւնը՝ ահա բոլորը աս քրիստոնեաներուն համար, նոյն իսկ, շատ անգամ, արցունքներու մէջ հաճոյք կը փնտռեն։ Խիստ կերպով հաստատուած քարոզ մը լսելէ վերջ, իրարու կ'ըսեն, «ա՜հ, ո՞րչափ ազդուեցանք, եւ ո՞րչափ լաւ կը հասկցնէր»։ 3º. «Ի վաղվաղակի բուսաւ իշդոյէ հիւթոյ երկրին»։ Աս ունկընդիրները իրենց հոգեկան ուրախութիւնը յայտնելու մասին, փութիկոտ են Աստուծոյ ցանած սերմին բոլոր խորհուրդները, բոլոր մտածումները պահելու համար հողի այս բարակուկ խաւը բաւական զօրաւոր հիմ մը չունի. տեսակ մը խմբու�՝ աս մտքերը կը յուզէ եւ դուրս թափել կուտայ փութիկոտ խոստումներ, վստահութեան եւ հնազանդութեան դիտումներ։ Ատանք կարծես թէ՝ հիացումով մը յաւիտենական հոգեկան գործի պիտի սկսին։ կեանքը նոր պիտի փոխեն, կրօնական ու բարեպաշտական գործերու ձեռնամուխ պիտի ըլլան, ո՜հ, ինչ գեղեցիկ հոգեւոր խորհուրդներ, ո՜հ, ինչ զարմանալի զգաստութիւն, բայց անոնց տեւողութիւնը որչա՜փ վազանցիկ։ 4º. «Ի ծագել արեւուն տապացաւ, եւ զի ոչ գոյին արմատք՝ չորացաւ»։ Բանն Աստուծոյ խկոյն բարձի թողի եղած է. այսպիսի ծանծաղամիտ մարդիկ՝ երբ արդար հեգնութեան մը առարկայ կըլլան, կ'սկսին առարկել ըսելով թէ՝ իրենց կարծածէն՝ չատ աւելի ծանր է քրիստոնէական առաքինութիւնը, դիւրազգայութենէ մը ուրիշ դիւրազգայութեան կը փոխուին. այսպիսիները մինչ որ աւելի տարօրինակ է, կը պարծենան իրենց բարեպաշտութեան վրայ, բայց այս հարեւանցի բարեպաշտութիւնով, միթէ կարելի է Աստուծոյ հաճելի ըլլալ։ Աս «ապառաժուտ» հողին պատկերով ներկայացուած մարդերու նկարագիրն է, երբ կը խօսուի անոնց՝ Աստուծոյ բարկութեան վրայ, հազար անգամ կը դողդղան եւ հազար անգամ կը հանդարտին, երբ կը յիշուի անոնց՝ Աստուծոյ յաւիտենական փառքը, աս յոյսերով հազար անգամ կը յափշտակուին, եւ ան հոգեւոր հրճուանքներով հազար անգամ կը պաղին երբ նկարագրուի անոնց՝ Աստուծոյ սէրը։ Քրիստոսի պատարագը, զղջման և ապաշխարութեան խնդութիւնները, ա՜հ, քանի՞ քանի՞ արցունքներ պիտի թափեն, սակայն այդ արցունքները չուտով կը ցամքին։

2. Ինչ է դարմանը.

1º. «Պէտք է հողը բրել եւ ազբել. — Ան կրօնական դատաբարութիւնը զոր կու տաք ձեր հոգիներուն, թո՛ղ հարեւանցի չըլլայ, այլ աս հոգեկան կրթութիւնը պէտք է մուտ գտնէ ձեր սրտերուն խորքը, որպէս զի՝ անկէ հոգեկան կեանք կարենայ բղխիլ։ Աշխատեցէք փորել եւ խորագոյն բրել ա՛ն կրօնական գիտինը ուրկէ հոգեւոր պտուղներ պիտի քաղէք։ Երբ կը լսէք հոգեւոր ճշմարտութիւն մը՝ որ ձեր վրայ կ'ազդէ, խորհեցէք, խորհրդածեցէք, եւ վերջին մտքերնիդ բերէք ձեր զգացած տպաւորութիւնները եւ որոշումները։ Աս խորհրդածութիւններու մէջ, ձեր անձին հոգեկան փոփոխութիւնը ուշադրութեան առնելով՝ մաքրեցէք ան ախտերը ու մոլութիւնները որ գերի բրած են ձեր հոգին ու կը փճացընեն ձեր մտաւոր եւ բարոյական կարողութիւնները։

2º. «Կրօնական պարտուց մղումին

տակ՝ գործելու աշխատեցէք».— կանոնի տակ գրէք ձեր մտածումները և ձեր հոգեւոր կեանքը. Աստուծոյ և կրօնքի վրայ օգտակար և կարեւոր խորհրդածութիւններ ըրէք. Ս. Գիրքը և ուրիշ կրօնական ու բարոյական շինիչ գրքեր կարդալու և մեր Ս. Եկեղեցւոյ վարդապետութիւններով պարապելու ժամեր սահմանեցէք, և գիտցէք թէ՝ պարտք ունիք սիրել ա՛ն Եկեղեցին որուն որդեգրուած էք, և գիտցէք թէ՝ պարտք ունիք Եկեղեցւոյ ժամերգութիւններուն ներկայ ըլլալ և մասնակցիլ աւուրք խորհուրդներուն, հինգ տաղաւարներուն, կամ գոնէ Ս. Մնդեան և Ս. Զատկի տօներուն հոգեւոր պատրաստութիւններով և արժանաւորութեամբ ճաշակել Յիսուսի Քրիստոսի պատուական մարմինը և արիւնը։

3՝ «Բարեպաշտութեան մէջ, աւելի սրբութիւն փնտռեցէք, քան թէ երջանկութիւն». բարեպաշտ եղիք, ո՛չ թէ երջանիկ ըլլալու, այլ սուրբ ըլլալու համար. թո՛ղ մարմնաւոր կեանքը, հիւանդութեան մը տառապանքը, տխրութիւնը քեզ չհետաքրքրեն, հերիք է որ դուք ձեր անձը սրբացնէք։

«Եղբայացութիւն». Թո՛ղ քարոզը կա՛մ Աստուծոյ խօսքը ազդէ ձեզ և օգտակար ըլլայ. միայն թէ դուք սիտարաստեցէք ձեր անձը ընդունելու համար Աստուծոյ խօսքը. այդ կը պահանջուի ձեզմէն. բայց քարոզ մը պէտք է հոգին պարարող, արդիւնք մը ունենայ ձեր մէջ և խօսքը՝ հոգեւոր գործի փոխուի։ Գիտցէք թէ՝ «դուք էք ա՛ն դաշտը զոր Աստուած կը մշակէ» և Ան է՝ որ ձեզմէ կը պա՞հանջէ սիրոյ և առաքինութեան քաղցրահամ պտուղները։

Կոստիա ՄԿՐՏԻՉ Վ. ԱՂԱՒՆՈՒՆԻ

ԳՐՉԻ ԼՈՒՐԵՐ

Միամիտ կին մը իր գեղանի աղջկանը հետ «Մանզումէ»ի խմբագրատունը ներկայանալով քաղաքավարութեամբ կը հարցնէ.

—Ձանըմ աղա, Թէոդիկ էֆէնտին հո՞ս է։

—Չէ, ան շաբաթ օրերը կու գայ։ Ինչ կայ որ։

—Իմացայ քի «պէտէֆալա ֆօթօկրաֆի» կը քաշէ կոր եղեր, հէմ աղուոր, «թըլաթը»։ «Զօճօխս» հետ պէրի քի անոր ալ «ֆօթօկրաֆի»ը քաշէ տէ էնկիրիբ խրկեմ «տէյի»։ Հոն ուզող մը կայ. քա «պէյքի» կը հանի...

(Ժպտելով)—Անոր քաշած «ֆօթօկրաֆ»ները գրիչով են, սխալ են հասկցուցեր քեզի։

(Միամիտորէն)— Էյ հոգ չէ, թող «խարխալէտ» ըլայ։

. . . . . .

(Ականջը խօսի գրագէտ-լուսանկարչին)։

* * *

Վսախորի շոգենաւին «քամարա»ին մէջ՝ մի քանի բարեկամ փաստաբաններ զուարթ խօսակցութիւններով «իրարու քար նետելու» վրայ են։ Մէջերնէն մին ձի նատելու մասին հպարտօրէն դաս տալու կ'ելլէ իր խօսակից ընկերոջը որ չուզեր հաւատալ այդ բացատրութիւններուն, զանոնք սխալ նկատելով։ Միւսը կը պնդէ։ Հակառակորդը կ'ընդդիմանայ։ Թէր ու դէմ հակաճառութիւնը կը տանի այդ երկուքին մէջ ի մեծ զուարճութիւն միւս ընկերներուն։ Ան միոյնին երրորդ փաստաբան մը ընդմիջելով հակառակորդին կ'ըսէ զուարճութեամբ.

—Պէ՛ հանըմ, ասանկ «հայվանները» մէջ մեծցող մարդու մը ձի նըստե՛լ պիտի սորվեցնես դուն՝ալ հիմա...։

—..... Պանատա մը.....։

(Ականջը խօսի փաստաբան Վ.-ին)։

ՊԱՒՂՈՍ

ԳՐԱՍԵՐՆԵՐՈՒՆ

Պիտն Գ. Զարդարեան պատիւ ունի ձեզ ծանուցանել թէ՝

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ

Կը շարունակէ վաճառել ամէն տեսակ գիրքեր անմրցելի ժամանութեամբ և կատարել գիրքի և տպագրական գործերու ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ զնահատելի ուղղամտութեամբ։

Զմրան եղանակին համար վէպերու ճոխ մթերք մը վարձքով հասարակութեան տրամադրութեան տակ դրուած է։

Լրագրա-գրական հաւաքածուներ, ամէն թուականներու. Սրեւելք, 1887-96, Օրաթերթի 1892-96 ևն. ևն։

Կաղանդի առթիւ նուէրի օրացոյցեր և աղօթագիրքեր կազմերու այլազանութեամբ,

Գրատունս մասնաւորապէս կը զբաղի նամակագրոյթիւններու առեւտուրով և կը գոհացնէ իրեն ուղղուած բոլոր հարցումներուն եթէ պատասխանի ծախսը (1 ղրշ. բուլ) ղրկուած ըլայ։

ԱՌԱՆՑ ԴՐԱՄԻ ԳԻՐԵՐԸ բօսոյի նամակագրոյթիւններու փոխարէն որոնց արժէքը ձեռնհասօրէն կը գնահատուի։

Կ. Պոլիս, Զաքմակճիլար Թիւ 50, աղբիւրին դէմ, 20—8

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ

Էվվէլքի կիւնքի Նիւսխէմիզատ, Ֆրանսա մէպուսան մէճլիսի ազասընտան վէ Վալտէք Ռուսօ գալպինէսի թարքիտարընտան Մ. Մասսապուսանըն մէղքիւր մէճլիսատ՝ Թարիխնէճ ֆէվգէլատ էհէմմիյէթլի պէեանաթտա պուլունտուղունու եազմըշ խիր։ Ֆիլ վագը, օթուզ սէնէտէն պէրու պիրինճի տէֆա օլմագ իւզրէ, Ֆրանսա բարլամէնթօսընտա Ալմանիա իլէ իթթիֆագ իթմէսի թավսիյէ իտէեօր։

Պէօյլէ պիր իթթիֆագը Ֆրանսըզ նօգթաի նազարընտան նէ գատար էհէմմիյէթէ լաբզ օլապիլէճէճինի պէեան իթթիքատէն սօնրա, տէէպիլիրիզ քի, Ինկիլթէրա՝ սանաեի վէ թիճարէթատ, հաթթա բելիթիգատա, Ֆրանսա իշիւն պիր բէգզպ օլտուղու կիպի, Ալմանիա տանա պէօհիւք պիր բէգզպ ատտ խիլիր, զիրա Ֆրանսըզլար՝ Ինկիլիզ կազէթալարը՝ մէղքիւր պէեանաթտան միթէէսիր օլուպ, օլ պապտէքի ֆիբրէրինի նէյր իթսիլէր։ Ալման կազէթալարը իսկ, շիպէտ եօգ տըր քի սօն տէրէճէ սէվինիրլէր, զիրա Ալման էֆքէտը ումումիյէսինէ օլտուգճա էնտիչէ վէրէն Ալսազ-Լօրէն մէսէլէսի՝ Ֆրանսըզլարըն հիլ պիր իտտիսատ պուլունմատըը հալտէ, քէնտի քէնտինէ հալլ իտիլմիշ պուլունճագ տըր։

Բուս կազէթալարընա կէլինճէ, պունլար՝ ումումիյէթլէ շիպէնլի պուլունսուեօրլար։ Մ. Մասսապուսանըն սէօզլէրինի օգուտուգճա, պու պէեանաթընա մէնշուր ինկիլիզ բիսալէլէրինտէն «Նէյչընէլ Բըվիւիվ»ին պու սօն հաֆթալար զարֆընտա նէյր իթտիեի մէգալէլէրէ պիր ճէվապ օլտուղու խաթըրլարընա կէլիեօր։

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, մէղքիւր բիսալէ՝ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ պիր թարաֆտան Ֆրանսա, վէ տիկէր թարաֆտան Բուսիա իլէ իթթիֆագ իթմէսինի թավսիյէ իտէեօր։

«Նօվօյէ Վրէմիա», «Նօվօսթի», «Սվէթ» վէ սաիր նիմ բէսմի կազէթալար՝ Ինկիլիզ բիսալէսինին թէսավվուրաթընա գարշը սօուգ պիր թավրատա պուլունտուլար իսկ տէ, Ֆրանսըզ մաթպուսաթը՝ «Նէյչընէլ Բըվիւիվ»ին ֆիքրինի ումումիյէթլէ թէրվիճ իթտիլէր։

Եկէր պիր մէմլէքէթ կազէթալարընըն օ մէմլէքէթ էֆքէատը ումումիյէսինի թէրճէման օլտուղու գախէտինէ կէօրէ մուհաքէմէ իտէճէք օլուրսադ, Մ. Մասսապուսանըն թէքլիֆի օ գատար էհէմմիյէթլի ատտ իտիլմէդ։ Հաթթա միշարիլէյինին Բարլամէնթօսա «Ալմանիա իթթիֆագը» քէլիմէլէրինի թէլաֆֆուզ իմտիեի սըրատա, մէպուսլարըն՝ թէաճիւպ վէ էնտիչէի անսըրըր պիր հարէքէթ կէօսթէրմէլէրի՝ պու ֆիքրիմիզի թասիգ իթսէ կէրէք տիր։

Անճագ, Մ. Մասսապուսա՝ Բարիս մէքթէպը հուդուգընտան մէկզուն, մուգթէսիր պիր չօգ մէպուսլարը թէվճիհինի գազանմը օլմագա, տիեէ պիրլէճէյիդ քի, հէր հալտէ միշարիլէյ Մ. Մասսապուսանըն հէմֆիքատարլարը պուլունմալը տըր քի, միշարիլէյ՝ հարպիյէ պիւտճէսինին թէքազգինտէն իսթիֆատէ իտէրէք, օթուզ սէնէտէն պէրի մէճլիսատ պէեան իտիլմէէն պիր ֆիքրի՝ սօուգ դանա մէյտանա գօյտուղտան մասատա, պու խուսուսատա պիր չօգ միթալէաթտա պուլունմուշ տըր. ֆագաթ հէր հալտէ Մ. Մասսապուսանըն ֆիքրինի թէրվիճ իտէնլէր՝ ազ օլմագ իյճաղ իտէր։ Ֆրանսա մաթպուսաթընը Ինկիլիզ բիսալէսինին թէքլիֆինէ գարշու կէօսթէրտիեի հիւքմը գապուլը վէ մէպուսլարըն միշարիլէյէ գարշը կէօսթէրտիեի գայտսըզլըը, հէր հալտէ նազարը իթիպարա ալմագ իյճապ իտէր։

Մ. Մասսապուսա՝ ժիւլ Ֆէրրինին վագթը իլէ պէեան իթտիեի ֆիքրինէ իսթինադ իթմիշ կիպի կէօրունիեօր իսկ տէ, պու խուսուսը լաբզը իլէ անլամագ իչուն, «Թայմզ» կազէթասընընն միշարիլէյէ մէպուսըն թէքլիֆինի թէաղիզ իթտիեի սրատա, եազմըշ օտուղու աթիտէքի ֆըզրաեր հէր հալտէ օգտուգագ իյճապ իտէր։

Մէղքիւր կազէթանընն տէտիեինէ կէօրէ. ժիւլ Ֆէրրի՝ 1888 սէնէսինտէ, «Թայմզ»ըն Բարիզ մուխպիրինէ աթիտէքի մէքթուպու կէօնտէրիեօր իսկ։

«Իվվէթ, պէն Ինկիլթէրա իլէ տօսթ օլմագ ֆիքրինի գավիյէէն թէրվիճ իտէրիմ, ամմա մէղքիւր հիւքիւմէթ՝ հէր նէ տէ օլուրսա օլսուն, տօսթ օլմագ։ Պէօհիւք Պրիթանեա՝ անճագ քէնտիսինէ գարշը կէլէնէրէ բիաեէթ իտէր»։

«Թայմզ» կազէթասընընն իֆտատէսինէ կէօրէ, ժիւլ Ֆէրրի՝ եէնէ այնը մէքթուպտա, սէօյլէմիշ քի, «Թիճարի, սանամ, հաթթա միւսթէմլէքաթ իշլերի խուսուսընտա, Ալմանիա իլէ լոշ կէլինմէեէ վէճիլէ օլաճագ պիր չարէ պուլմագ թարաֆտարը իսէմ տէ, մէղքիւր տէվլէթ իլէ պիր իթթիֆագ ագտ իթմէք ֆիքրինի ասլա խաթըրմտան կէլիրմէմ»։

Տիմէք օլուեօր քի, ժիւլ Ֆէրրինին սաբլ մագասատը պէօյլէճէ անլաշըլտըգտան սօնրա, Մ. Մասսապուսա՝ տահա զիեատէ քէնտի վէ պիր գաչ հէմֆիքատը նամընա Ալմանիա իլէ իթթիֆագ իթմէեի թավսիյէ իտէեօր։

Պէօյլէ պիր իթթիֆագընն Ֆրանսըզ նօգթաի նազարընտան նէ գատար էհէմմիյէթէ լաբզ օլապիլէճէճինի պէեան իթտիքատէն սօնրա, տէէպիլիրիզ քի, Ինկիլթէրա՝ սանաեի վէ թիճարէթատ, հաթթա բելիթիգատա, Ֆրանսա իշիւն պիր բէգզպ օլտուղու կիպի, Ալմանիա տահա պէօհիւք պիր բէգզպ ատտ իտիլիր, զիրա Ֆրանսըզլար՝ Ինկիլիզ կազէթալարը՝ մէղքիւր պէեանաթտան միթէէսիր օլուպ, օլ պապտէքի ֆիքրէրինի նէյր իթսիլէր։ Ալման կազէթալարը իսկ, շիպէտ եօգ տըր քի սօն տէրէճէ սէվինիրլէր, զիրա Ալման էֆքէտը ումումիյէսինէ օլտուգճա էնտիչէ վէրէն Ալսազ-Լօրէն մէսէլէսի՝ Ֆրանսըզլարըն հիլ պիր իտտիսատ պուլունմատըը հալտէ, քէնտի քէնտինէ հալլ իտիլմիշ պուլունճագ տըր։

Բուս կազէթալարընա կէլինճէ, պունլար՝ ումումիյէթլէ շիպէնլի պուլունսուեօրլար։ Մ. Մասսապուսանըն սէօզլէրինի օգուտուգճա, պու պէեանաթընը մէնշուր ինկիլիզ բիսալէլէրինտէն «Նէյչընէլ Բըվիւիվ»ին պու սօն հաֆթալար զարֆընտա նէյր իթտիեի մէգալէլէրէ պիր ճէվապ օլտուղու խաթըրլարընա կէլիեօր։

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, մէղքիւր բիսալէ՝ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ պիր թարաֆտան Ֆրանսա, վէ տիկէր թարաֆտան Բուսիա իլէ իթթիֆագ իթմէսինի թավսիյէ իտէեօր։

«Նօվօյէ Վրէմիա», «Նօվօսթի», «Սվէթ» վէ սաիր նիմ բէսմի կազէթալար՝ Ինկիլիզ բիսալէսինին թէսավվուրաթընա գարշը սօուգ պիր թավրատա պուլունտուլար իսկ տէ, Ֆրանսըզ մաթպուսաթը՝ «Նէյչընէլ Բըվիւիվ»ին ֆիքրինի ումումիյէթլէ թէրվիճ իթտիլէր։

Եկէր պիր մէմլէքէթ կազէթալարընըն օ մէմլէքէթ էֆքէատը ումումիյէսինի թէրճէման օլտուղու գախէտինէ կէօրէ մուհաքէմէ իտէճէք օլուրսադ, Մ. Մասսապուսանըն թէքլիֆի օ գատար էհէմմիյէթլի ատտ իտիլմէդ։ Հաթթա միշարիլէյինին Բարլամէնթօսա «Ալմանիա իթթիֆագը» քէլիմէլէրինի թէլաֆֆուզ իմտիեի սըրատա, մէպուսլարըն՝ թէաճիւպ վէ էնտիչէի անսըրըր պիր հարէքէթ կէօսթէրմէլէրի՝ պու ֆիքրիմիզի թասիգ իթսէ կէրէք տիր։

Անճագ, Մ. Մասսապուսա՝ Բարիս մէքթէպը հուդուգընտան մէկզուն, մուգթէսիր պիր չօգ մէպուսլարը թէվճիհինի գազանմը օլմագա, տիեէ պիրլէճէյիդ քի, հէր հալտէ միշարիլէյ Մ. Մասսապուսանըն հէմֆիքատարլարը պուլունմալը տըր քի, միշարիլէյ՝ հարպիյէ պիւտճէսինին թէքազգինտէն իսթիֆատէ իտէրէք, օթուզ սէնէտէն պէրի մէճլիսատ պէեան իտիլմէէն պիր ֆիքրի՝ սօուգ դանա մէյտանա գօյտուղտան մասատա, պու խուսուսատա պիր չօգ միթալէաթտա պուլունմուշ տըր. ֆագաթ հէր հալտէ Մ. Մասսապուսանըն ֆիքրինի թէրվիճ իտէնլէր՝ ազ օլմագ իյճապ

ժէսի իլէ թիւթիւն ինհիարընդն 10՝միլիֆր. սերմաեէսի պուլուսնան պիր Պուլկար անսնիմ շիրքէթինէ վէրիլմէսի հագգընտաքի լակիհաը՝ Սօպրանիէ մէճլիսինէ թագտիմ իթմիշ տիր։

ԿԻՐԻՏ ՄՈՒՀԱՆԻԼԷՐԻ.— Կիրիտ մուհաճիրլէրինին պէրապէրլէրինէ կէթիրտիքլէրի ինէք. պարկիր, գօեուն, վէ սարիրէնէ բէամ ալընմասաը՝ Մալիկէ նէզարէթի թարաֆընտան լազըմ կէլէնլէրէ իշար իտիմիզ տիր։

ՍԷԼԱՆԻԿ վէ Գոսօվա վիլայէթլէրի ժանտարմա գումանտանը՝ մէճմուրէն Իւսկիւպ կէթմիշ տիր։

ՇԱՆԿԱՑ ՀԱՅԻԼԷՐԻ.—Շանկայտան խապէր վէրիլտիինէ կէօրէ, Հիճազա կէլմէք իւզրէ, եօլա չըգմըշ օլան պիր վաքօր՝ Շանկայ լիմանը գարշուսընտա տէնիզէ պաթուպ, 140 քիշի պօղուսմուշ տըր։

ՏԷՎԼԷԹԸ ԱԼԻՑԵԷ ՎԷ ՐՈՒՄԱՆԻԱ.—«Վանանթա Նասիհնալա» կազէթասը՝ 1901 սէնէսի 30 յուլիսինտէ ագա իտիլուպ, պու կիւնլէրտէ Ռումանիա բարլըմանը թարաֆընտան թասդիգ իտիլէճէք տէվլէթը Ալիյէ վէ Ռումանիա թիճարի մուահէտլէրի հագգընտա ուզուն միթալէաթտա պուլունմագտա տըր։

1881տէն 1900է գատար Ռումանիանդն մէմլիքը Շանանէէն իտալ իթարիէի մատտէլէր՝ 13,148,231 ֆրանգա եանի ումումի իտալաթը 381 % տէրեէեօնէ պալիզ օլմուշ տըր։ Մէմլիքը Շանանէէ օլան իսպաճաթա կէլինճէ պունլար ումումիյէթլէ աթիտէքի մէվատտան իպարէթ տիրլէր, ուն 6 միլիօն, օտուն 2 միլիօն, պուղտայ 1/2 միլիօն օլուպ, 12,582,965 բատտէսինէ, եանի ումումի իսրաճաթը 3.58 % նիսպէթինէ օլմուշ տըր։

Ռումանիանդն իտալ իթտիյի մատէլէր՝ պայլըճա թիւթիւն (2 միլիօն) մէյվէ (4 պուշուգ միլիօն), էշթուն (1 1/4 միլ.)։

ՏԱՑՁ ԼԸՎԱՆԹ ԼԻՆԻ.— Համպուրկ, Ամերիկա-Լինի վէ Տայչ-Լըվանթ Լինի վաքօր գումբանիալարը, շարգ մէմլէքէթլէրի իլէ Նիւ-Եօրգ արասընտա իշլէէէն վաքօրլարը քէնտի իտարէլէրի ալթընա ալմագ իսթէմիշլէր տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. Ժողովը, որ երէկ գումարուեցաւ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ և ներկայութեամբ անդամներու մեծամասնութեան, հետեւեալ որոշումները տուաւ. 1.— Անցեալ որոշման համաձայն, Վահրիճ վրդպ.ի բերանացի բացատրութիւնները լսելէ վերջ, որոշեց Ա. Թէ՝ Քրիստի առաջն. փոխանորդ Տ. Տաճատ քնչ.ի և Բաղաք. Ժողովոյ ներկայացուցած ամսականի խնդիրը անընդունելի է. Բ. Թէ՝ Վահրիճ վրդ.ի իրաւունքն է Տաճատ քնչ.ի հաւաքած պաղին։ Գ. Թէ՝ 25 ոսկին անցած է առաջնորդարանի հաշուոյն և 400 ղրուշ ալ մատակարարութեան հաշուոյն. հետեւաբար՝ այդ գումարներուն համար պատասխանատու է Քրիստի պաշտօնական մարմինը. Դ. Թէ՝ 6 ոսկի աւանդին համար ալ Վահրիճ վրդ, պէտք է հաշուակցի առաջնորդարանին հետ։ 2.— Ուսում. Խորհուրդին Ժողովին ներկայացուցած աղգ. վարժարաններու մէջ եկեղեցական երաժշտութեան և ձայնագրութեան դասաւանդութեան վերաբերեալ ծրագրին քննութեան արդիւնքը Վահրամ եպիսկ. հաղորդած ըլլալով, որոշուեցաւ առայժմ համակերպիլ Ուսում. Խորհուրդին՝ ծրագրին գործադրութեան մասին, Թէեւ Ժողովը չաբաթական մէկ դասը անբաւական նկատեց։ 4.— Տնտես. Խորհուրդին՝ ակից առաջ Ժողովին ներկայացուցած Մայր-Եկեղեցւոյ Դպրաց դասու հաշուոյն նկատմամբ, որ Վահրամ եպիսկ.ին, Նոյն Խորհուրդի ատենապետին և հաշուակալին քննութեան յանձնուած և արդիւնքը տեղեկագրուած էր, որոշուեցաւ. Ա. առաջարկել Տնտես. Խորհուրդին, կանոնաւոր տոմար բռնելու հրահանգը տալ Դպրաց դասուն, Բ. պարտքը վճարելու համար ծախքը չափաւորել, Գ. Դպրապետ մը նշանակել և տնօրէն խորհուրդի նոր ընարութիւն կատարել։ 5.— Էմմանուէլ վրդ. գրով մը զեկուցանելով թէ Ճամճեան Գերապայծառին հետ իր պարտքի խնդիրը վերջնականապէս կարգադրած է, որոշեց Ճամճեան Գերապայծառէն ալ ուրիշ նոյնիմաստ գիր մը ուղել։ 6.—Մանկունի Սրբազան պատրաստած ըլլալով պատասխանները այն հարցումներուն՝ զորս Իսլիմոյ Տ. Վաղինակ քհն. ուղղած էր՝ ի մասին եկեղեցական ծէսերու եւ աւանդութեանց, Ժողովին ներկայացուց, որ ընդունելէ վերջը որոշեց գրել յիշեալ քահանային։ 7. Մուշի Նախորդ տեղապահ Յովհաննէս վարդապետ Մուրատեան Աշտիշատի Ս. Սահակ Հայրապետի մատուռին խարիսուլ վիճակը մէջ բերելով, վերանորոգութեան համար նպատ խնդրած էր. Ժողովը այս խնդիրը յանձնեց Վահրամ եպիսկոպոսի ի քննութիւն։ 8. Բաղէշի առաջն. փոխանորդ Պետրոս վրդ. ծանուցանելով Վարդան քհնյ.ի ապօրէն պակադրութիւններ կատարելը, կը խնդրէ հարկ եղած պատիժը տնօրինել անոր նկատմամբ. Ժողովը որոշեց ապաշխարութեան ենթարկել զայն անպայման ժամանակի մը համար։ Դարձեալ որոշեց գրել գաւառական առաջնորդներուն որպէսզի պատուիրեն քահանաներուն թէ առանց հոգեւոր իշխանութեան հաւանութեան պակ կատարող քահանան անպաշիտ չի մնայ։ 9. Եէնիգափուի քարոզիչ Վահան Վրդ. Յակոբեան, իր Պանտրմայի պաշտօնավարութենէն մնացած 308 ոսկիի եւ 88 ղրուշի պահանջի մասին անօրէնութիւն կը խնդրէր. Կրօն. Ժողովը ասանկ կնճռոտ խնդիրներով չի զբաղիր։

Զբաղեցաւ նաեւ կարգ մը ամուսնական եւն. եւն. խնդիրներով։

—Նպատից Յանձնաժողովը ակից եւ ամբը որոշեր է, փոխանակ ամէն չաբթու, երկու չաբաթը անգամ մը նիստ գումարել... կարգադրուելիք խնդիրներու շատութեանը պատճառաւ։ Հետեւաբար, երկի նիստ չէր գումարած,

—Կրօն. Գործոց տեսուչ Վահ. Զիլվէր պէյ.ի առաջարկ. Պատրիարքարան գնաց տեսակցելու Ս. Պատրիարքին հետ։ Ն. Սրբազնութիւնը Պատրիարքարան իջած չըլլալով նոյն օրը, Զիլվէր Պէյ իր այցաքարտը ձգեց։

—Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ յառաջիկայ նոր տարին տրուելիք նուագահանդէսին համար կարգադիր մանասխումբը կազմուած է արդէն, և առաջին անգամ ըլլալով, կիրակի օր, նախագահութեամբ Զարեհ էֆ. Տիլպէրի, գումարուեցաւ Բերայի Արուեստանոցին մէջ։

—Առջի օր Փոխանորդարան ներկայացաւ Սկիւտար բնակող Աւստրիացի 19 տարեկան օրիորդ մը և յայտարարեց թէ կը փափաքի Հայ եկեղեցիին կրօնքը ընդունիլ։ Փոխանորդարանը հարկ եղած պաշտօնական ձեւակերպութիւններուն պիտի ձեռնարկէ։

—Քաղ. Ժողովոյ անդամ Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեանի թոքատապը կը շարունակուի դեռ։ Ս. Պատրիարքը հիւանդասենի այցելութիւն տուաւ։

—Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Պատրիարքը, ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներուն, գումար մը ղրկեր է առաջնորդ Զաւէն Ծ. Վ.ին։

—Կարնոյ առաջնորդը կը գրէ Պատրիարքարան թէ Կարմիր վանքը վնասուած չըլլալով երկրաշարժէն, որքանոցին դասախօսութիւնները կը շարունակուին կանոնաւոր կերպով։

—Տամարլարընդտա տօլաշան գաղնն պէօյլէ ֆիքիրլէրէ սիզի սէվգ իթմէսի լազըմ տըր...

—Մարքի հազրէթլէրի, էկէր հրսիյեթը ալիյէէնին եալընզ ասըլզատէկեանտա պուլունտուղու զանընտա իսէնիզ, եանըզ պիր ֆիքրէ զահիպ օլուհօրսունըզ, պէնիմ կիպի պազը անդարլար տաիի եինէ հրսիյեթը մէզքիւրէտէն միւթէսիր օլարագ, իյիա իթտիեի վազիֆէէ մուգապիլ պաշլարընա աթըլան քէսէեի ըէտտ իտէրլէր...

—Էյ, նէ եաբմագ լազըմ կէլիր սիզ օլսանըզ նէ եաբար իտինիզ.

—Վիճտանըմա տանըշըր իտիմ։

Մօսիէօ տը Թրէանա՝ իշիթտիեի քէլամտան միւթէսիրէն.

— Վիճտանընըզ հանկի թարիգի կէօսթէրիր իտի։

—Վիճտանըմըն կէօսթէրտիեի թարիգ՝ « զիրա պունտան պէն մէմնունս օլուրըմ», օ զաթա էլիմի ուզաթարագ պիր թէշէքքիւր իթմէք տիր։

—Ասըլզատէկան ուսումնի թէրճիհ իթտինիզ,... Մօսիէօ Թրէպիւս, էլինդիզ վէրինիզ, վէ իթտիեիմ քիսթախլըզը ավֆ իտինիզ։

—Իշթէ Մօսիէօ Մարքի, գըրըլան գալպէր պէօյլէ թամիր իտիլիրէր, ավֆ իտէճէք պիր չէյ եօգ տըր, հէրսինի ունութտում։

(Սէրսէրի)՝ Մարքինին էլինի ավուճունա ալտըզը վագթի, մումափիէյինին սարարտըզընը կէօրտիւեիւ կիպի,

—Մարքի հազրէթլէրի, եարէլիմինիզ։

—Այր, սապահլաեին իւզէրիմէ ֆէնալըգ կէլտի, գան ալմագ իյնագ իթմիշ, Պապա լը Թիւէլլօեա պու խրատ-բաշարժին պատճառած թշուառութեան հանդէպ։ Բոլոր ազգ. օրագիրներ յուզուած ու ցաւագին շնչտերով դիտութեան հրաւէր կարդացին ու կը կարդան ամբողջ հայ ժողովուրդին որուն մի մասը Էրզրումի թուրք եւ հայ արկածեալներուն հետ կը տառապի այսօր ձիւներու ու փուքերու մէջ անպատրաստ։ Իզմիրէն երկու ժամ հեռու գտնուող Մանիսացին, ամենքն ալ սրտի աէր մարդիկ, բան մը որ արդէն մատնանիշ ըրած էի ուրիշ թղթակցութեամբ մը, հանգանակութիւն մը բացած է, ի նպաստ Էրզրումի երկրաշարժի արկածեալներուն։

Իզմիրի նման կարեւոր եւ հարուստ կեդրոն մը շատ բան կ'սպասուի իրաւամբ։ Հետեւաբար իրենց արդէն վայելած բարեսիրական համբաւը կը պահանջէ որ այս քնական աղէտքին առջեւ անտարբեր չմնան։ Նոյնպէս Ամերիկեան վարժարանի ազնիւ անօրէնն սկսած է անձամբ հանգանակութեան, նոյն ազնիւ նպատակով Մխիթարեանք եւս սկսելու վրայ են։ Միայն մենք անմասն պիտի մնանք։

Կը խնդրուի Մելքիսեդեկ սրբազանէն որ ազնիւ նախաձեռնութեամբ մը սկսի գործի։ Եւ վստահ ենք որ տեղւոյս հարուստ դասակարգը չպիտի խընայէ իր դրամն, որով ձիւնին ու փուքին մէջ տանջուող աղքատներու օրական պարէնը պիտի հայթայթեն։

Իզմիր ԴՈՒԻԹԱՆ

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

—Հռոմայ Կ.-Պատրիարքական փոխանորդ Գէօյունեան գերապայծառ՝ իր գործերը կարգադրած ըլլալով Պոլսոյ մէջ, քիչ օրէն Հռոմ պիտի վերադառնայ։

—Սահակ Ծ. Վ. Դաղանճեան՝ Փիլիսի Կ.-Պատրիարքական փոխանորդ ընտրուեր է։

—Սերովբէ Վ. Ապտուլլահեան իր պատկանած Մխիթարեան ուխտէն քաշուեր է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազն. Գրիգոր էֆ. Ալեքսանեանի դուստր օր. Նուարդ Գ. Ալեքսանեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի երկու օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Մեծ. Տեար Ա. Բիսակէս Մախոխեան ի Տրապիզոն։

«ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԻՊՐԱՒԻՄ, Արժ. Տ. Ս. Քահանայ Կիւլիւմեան.— Տասը ֆրանքը ժամանակին ստացանք եւ պակաս թիւերն ալ ղրկեցինք. ապահով ենք որ ցարդ ստացաք։

ԻՆՃՊԷՍ ՀԻՄՆՈՒԵՑԱԻ ԻԶՄԻՐԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

Երէց-Շէջ (1842-1879)

(Շարունակութիւն)

Անհաւասիկ թէ ի՞նչ կ'գրէ Ա. Աբեղեան այս երկրորդ վերաշինութեան և մատան օծման հանդէսին նկատմամբ։

«Շատոնցմէ Իզմիրի Հայոց Հիւանդանոցը հինցած ըլլալով, հայազգի բարեպաշտօն անձինքներու ջանքովը ու անոնց առատաձեռն արդիւնքովը քանի մը ամիսէն իվեր կ'շինուի և գրեթէ բոլորովին նորոգուեցաւ, որուն մէջ պզտիկ ու ազուոր քարաչէն եկեղեցի մըն ալ շինուեցաւ յանուն Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի, ու ամէն բան արդէն լմնցած ըլլալով, անցած կիրակի (1842 Դեկ. 13) Գեր. Մատթէոս Ս. Աբքեպիսկոպոս յիշեալ եկեղեցին օծումը ըրաւ մեծ հանդէսով քահանայից և ժողովրդոց որոնց ջեռմեռանդութիւնը և ողորմութեան յօժարական նուէրներն, տուրքերնին հասարակաց ակնկալութեան էվէլի ըլլալով, գովութեան և յիշատակութեան արժանի կ'համարինք։ Կ'աղաչենք նաև որ Իզմիր գտնուող Մեծ. հայազգի սեղանաւորներ բարեհաճին մեր տեղիս չնորհակալութիւնը ընդունիլ իրենց մարդասիրական վարմունքին համար ինպաստ Հիւանդանոցին։ Իզմիրի Հայոց ժողովուրդը անշուշտ կ'պարտաւորի երախտագէտ ըլլալ Հիւանդանոցի վերակացու Էքիզեան մաշտեսի Պարոն Աւետիք. (Հայրապետեանց) աղային լքազմադիմի աշխատանացը և բարեսէր յորդորանացը։ Վասն զի ամէն կերպով շինութեանց տեղեկութիւն ուենալով, յօժարամիտ յանձնառու եղաւ Հիւանդանոցին և եկեղեցին կառուցմանը կրնանք հաստատել թէ ինքը բարի պատճառ եղաւ ասոր չինութեանը որուն համար բոլոր բարեպաշտ հասարակութիւնը խիստ գոհ ու երախտագէտ է։»

(Ա. Արշալոյս), օրագիր, 1843, թիւ 117

1842էն մինչև 1861 գտնուած քսան տարուան ժամանակամիջոցին մէջ Հիւանդանոցը մերթ փայլուն և մերթ անկեալ ու տխուր վիճակներ կ'ունենայ։ 1845ի մեծ հրդեհէն յետոյ, երբ Եկեղեցի ու Առաջնորդարան հրոյ ճարակ կ'ըլլան, Հիւանդանոցը առ ժամանակ մը կ'ծառայէ նաև իբր կեդրոն վարչական գործառնութեանց։ Հակառակ ժամանակի մոռաւորութեան որչափ որ ստոյգ տեղեկութիւններ կ'պակսին այդ երկար չրջանին մէջ Հիւանդանոցի մատակարարութեան և ներքին վիճակին վրայ, կրնանք սակայն ենթադրել թէ ամէն անգամ որ ժողովրդական նպաստները առատ մատակարարութեան դեկը խնայող և տնտեսադէտ ձեռքերու մէջ գտնուած է, Հիւանդանոցն ալ նախանձելի և գոհացուցիչ կացութիւն մը ունեցած և լիուլի կատարած է մարդասիրութեան պահանջները, հետզհետէ իր վրայ հրաւիրելով ազգին ամէն մասերուն մինչև իսկ անտարբերներուն ուշադրութիւնը և հոգածութիւնը։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷԻ

8 Դեկտեմբեր 1901

Ֆրանսայ էսհամը	(3% Français)	101 .37
Բէօմի	(Tab. Turcs)	316
Դիւնսօլիտ.	(R. Turque D.)	25 .
Շըրմէնտիֆէր	(Lots Turcs)	107 .25
Պանդ. Օթթ.	(Banque Ott.)	532
Թրանսվալ	(Transvaal)	83

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԲԱՐԻԶ, 9 դեկտ.— Մալիյէ նազիրը Մ. Դայեու՝ մալիյէ իշլէրինին իտարէսինէ վէ խուսուսիյէ շիմտիքի վիճքէլա հէյէթինին թուխտուղը եօլա վէ մալիյէ իշլէրինին բարլամէնթօճա տահա միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ թէֆթիշէ թապի թուխտուլմասը լիւզումընա տարր պիր նուէթ իրատ իթմիշ, վէ պու նուէթզէն իլանընա մէպուսան մէճլիսինճէ 204 բէյէ գարշու 264 բէյ իլէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Մէպուսան մէճլիսինտէ, պիւտճէ միւզաքէրաթը սրրասընտա, մալիյէ նազիրը Մ. Դայեու 1901 սէնէսի պիւտճէ այզըզընն թագրիպէն 150 միլեօն ֆրանգա պալիզ օլտուգունը վէ ֆագաթ կէչմիշ իւչ սէնէ պիւտճէլէրինէ պագըլուբսա, 60տան 70 միլիոնա գատար ֆագզա չըգտըզընը վէ 1901 սէնէսի պիւտճէսինտէ, մէսարիֆաթ՝ վարիտաթտան 67 միլեօն զիհատէ օլտուզունը պէտճան էյէմիշ տիր։ Նազիրը միւշարէլէյի՝ պու այզընը օթուզ միլեօն ֆրանգ թէսարրուֆաթ իճրասընա վէ 40 միլեօն ֆրանգլըգ տախի թահվիլաթ չըգարարագ գարատրլաճաղընը վէ ասքէրի մէսարիֆաթա կէլինճէ, պու պապտէ թէնզիլաթ իճրասը միւմքին ղունը կէօրտիւլէր քի, պունլար՝ Մարքիզ իլէ Ֆոլպէր իտի։

Մարքի տէտի քի.

—Ֆոլպէր, լութֆէն պազէմիզին ուֆագ դարուսունը աչաՀրմընտն։

(Թրիպիւսի կէօրիւպ ճանը սրզըլարագ), Պաշ իւսթիւնէ ամուճաճընը։

7

Պազէէեէ ճիւմէսի պիրտէն կիրտիքլէրի կիպի, Մարքի.Ֆոլպէրէ տէտի քի,

—Սիզէ էեալէթիմիզին էն մահիր ավճըլարընտան օլուպ, պիր ազ եվվէլ կէօսթէրտիեիմ քիսթախլըգտան նաշի, ավֆընը ըէճա իթտիեիմ մօսիէօ Թրիպիւսիս թագտիմ իտէրիմ։

Ֆոլպէր՝ մագամը թաազիմէ էեիլէրէք, էլինի (սէրսէրիէ) ուղաթը, վէ Մարքիէէ աէսնէրէք տէտի քի,

—Էֆէնտիմ, մօսիէօ Թրիպիւսէ գարշը գէլիպ, պունլար՝ Մարքիզ իլէ Ֆոլպէր իտի։

Մարքի տէտի քի.

—Ֆոլպէր՝ մարիֆաթ ինանմազ գարշը գէլիպ, պունլար՝ Մարքիզ իլէ Ֆոլպէր իտի։

Մարքի տէտի քի.

—Ֆոլպէր, լութֆէն պազէմիզին ուֆագ դարուսունը աչաՀրմընտն։

(Թրիպիւսի կէօրիւպ ճանը սրզըլարագ), Պաշ իւսթիւնէ ամուճաճընը։

7

Պազէէեէ ճիւմէսի պիրտէն կիրտիքլէրի կիպի, Մարքի.Ֆոլպէրէ տէտի քի,

—Սիզէ էեալէթիմիզին էն մահիր ավճըլարընտան օլուպ, պիր ազ եվվէլ կէօսթէրտիեիմ քիսթախլըգտան նաշի, ավֆընը ըէճա իթտիեիմ մօսիէօ Թրիպիւսիս թագտիմ իտէրիմ։

Ֆոլպէր՝ մագամը թաազիմէ էեիլէրէք, էլինի (սէրսէրիէ) ուղաթը, վէ Մարքիէէ աէսնէրէք տէտի քի,

—Էֆէնտիմ, մօսիէօ Թրիպիւսէ

օլմատընընը իլավէ իթմիշ տիր։

ՊԷՐԼԻՆ.— Ձէխիմ Հէլպրոն ֆապրիգալարը եամըշ տըր։

ՆԻԻ-ԵՕՐԳ.— Պուղտայ ֆիաթը արթմագտա տէվամ իտիեօր. պու կիւն սօն ֆիաթ՝ 85,50 բատտէսինէ տիր։

ՎԻԷՆՆԱ.— Մէպուսան մէճլիսի՝ իւչ այրըգ մուվագգաթ պիւտճէի իքինճի տէֆա օգուտմաղա պաշլամըշ տըր։ Պաշ վէքիլ Մ. տը Բէօրպէր՝ Զէհլէրէ գարշը օլմատընընը պէեան իլէ, մէճլիս ազասընը մէմլէքէթին սէլամէթ վէ մէնֆաաթը նամընա, ղայրէթլէրինի պիրլէշտիրմէէ սավէթ էյլէմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ում տիւն ագչ. գաբ.	27—01
» » » էն եիւքսէք	27—01 1/2
» » » էն աշաղը	26—37 1/2
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի ագչմ գրնա.	105——
» » էն եիւքսէք	105—62
» » էն աշաղը	104—75

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյժի ագսիսնը Օսմ. լիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	—87
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—57
Ժուխանս	1—40
Օսլիկասիոն Թրամվայ	480—
Ասիւրանս	3—67
Գրէսի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթթոման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիօմ	53—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	406—
Թրանսվալ	—78
Բլնթըմ Թանվիլաթը	464
Գրէսի Ժոնսիէ էժիբսիէն	264—
Անսաուը շըմ ագսիսնը	9—75

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ. տան	ղչ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—03
Մէճիտիյէ	96—20
Ինկիլիզ լիրասը	110—02
Ֆրանսըզ ալթունը	87—23
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—08
Գարպոն գայմէսի	8—57

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 7 Դեկտեմ.

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	92—62
Օսմ. էհսամը աչբլտը	24—50
» գաբանտը	24—50
» » Բ	50—
« » Գ	26—75
Օսմանը Պանգասը	11—50
Մըսրը Տուլ. մութթահրտէ	106—
Պուլկար իսթիգրազը	89—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

Բարիզ 7 Դեկտ.

Ֆրնս էսհ. 4%ֆր.	101—45
» » 4 1/2 %	101—50
Եէնի Օսմ. էսհամը աչբլտը	25——
» » գաբանտը	25—
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	107—75
Օսմանը Բէժիսի էսհամը	311—
» Պանգասը	532—
Գիսիսի Լիոնէ	108—
Իթալիա էսհամը	101—15
Բռիօրիթէ Թիւրք	500—
Օսմանիյէ	458—
Տուան Օթթոման	524—
Սբանիօլ	75—75
Թրանսվալ	82—
Գամպիո 3 այ վատէ	105—
Գրէսի Ժոնսիէ էժիբսիէն	—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—86 3/4
Ֆիօրէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուրօն)	——

()—()—()—()—()—()—()—()—()—()

ՄԱՆԶՈՒՄԷՆԻՆ ԹԷՖԹԻԳԱՍԸ (17)

ՄԻՒԷԼԼԻՕՆԷՐԻ

ԷՔԻՏԷՆ ԷՆՕԼ ԼՈՒԻ ԺՈՒՏՅՈՒՍ

ՊԻՐ ՍԷՔՍԷՔԻ

—Միւսսատէ պուեուրունըզ, սիզէ սէօյլէեէճէքլէրիմ պիմմտի, մատամ մարքիզի իքի տէֆա էօլիմտէն գուրթարտըմ, թէշէքքիւր իտէճէկինիզէ նէ եաբարընը, պաշըմա պիր քէսէ ֆիրլաթտընը տէեիմ մի, խրամէթիմին ալթունա թէէտիյէ օլունաճաղընը զանն իտէրմիսինիզ...։

—Տամարլարընընզտա տօլաշան գաղնն պէօյլէ ֆիքիրլէրէ սիզի սէվգ իթմէսի լազըմ տըր...

—Մարքի հազրէթլէրի, էկէր հրսիյեթը ալիյէէնին եալընզ ասըլզատէկեանտա պուլունտուղու զանընտա իսէնիզ, եանըզ պիր ֆիքրէ զահիպ օլուհօրսունըզ, պէնիմ կիպի պազը անդարլար տաիի եինէ հրսիյեթը մէզքիւրէտէն միւթէսիր օլարագ, իյիա իթտիեի վազիֆէէ մուգապիլ պաշլարընա աթըլան քէսէեի ըէտտ իտէրլէր...

—Էյ, նէ եաբմագ լազըմ կէլիր սիզ օլսանըզ նէ եաբար իտինիզ.

—Վիճտանըմա տանըշըր իտիմ։

Մօսիէօ տը Թրէանա՝ իշիթտիեի քէլամտան միւթէսիրէն.

— Վիճտանընըզ հանկի թարիգի կէօսթէրիր իտի։

—Վիճտանըմըն կէօսթէրտիեի թարիգ՝ « զիրա պունտան պէն մէմնունս օլուրըմ», օ զաթա էլիմի ուզաթարագ պիր թէշէքքիւր իթմէք տիր։

—Ասըլզատէկան ուսումնի թէրճիհ իթտինիզ,... Մօսիէօ Թրէպիւս, էլինդիզ վէրինիզ, վէ իթտիեիմ քիսթախլըզը ավֆ իտինիզ։

—Իշթէ Մօսիէօ Մարքի, գըրըլան գալպէր պէօյլէ թամիր իտիլիրէր, ավֆ իտէճէք պիր չէյ եօգ տըր, հէրսինի ունութտում։

(Սէրսէրի)՝ Մարքինին էլինի ավուճունա ալտըզը վագթի, մումափիէյինին սարարտըզընը կէօրտիւեիւ կիպի,

—Մարքի հազրէթլէրի, եարէլիմինիզ։

—Այր, սապահլաեին իւզէրիմէ ֆէնալըգ կէլտի, գան ալմագ իյնագ իթմիշ, Պապա լը Թիւէլլօեա պու խրատ-բաշարժին պատճառած թշուառութեան հանդէպ։ Բոլոր ազգ. օրագիրներ յուզուած ու ցաւագին շնչտերով դիտութեան հրաւէր կարդացին ու կը կարդան ամբողջ հայ ժողովուրդին որուն մի մասը Էրզրումի թուրք եւ հայ արկածեալներուն հետ կը տառապի այսօր ձիւներու ու փուքերու մէջ անպատրաստ։ Իզմիրէն երկու ժամ հեռու գտնուող Մանիսացին, ամենքն ալ սրտի աէր մարդիկ, բան մը որ արդէն մատնանիշ ըրած էի ուրիշ թղթակցութեամբ մը, հանգանակութիւն մը բացած է, ի նպաստ Էրզրումի երկրաշարժի արկածեալներուն։

Իզմիրի նման կարեւոր եւ հարուստ կեդրոն մը շատ բան կ'սպասուի իրաւամբ։ Հետեւաբար իրենց արդէն վայելած բարեսիրական համբաւը կը պահանջէ որ այս քնական աղէտքին առջեւ անտարբեր չմնան։ Նոյնպէս Ամերիկեան վարժարանի ազնիւ անօրէնն սկսած է անձամբ հանգանակութեան, նոյն ազնիւ նպատակով Մխիթարեանք եւս սկսելու վրայ են։ Միայն մենք անմասն պիտի մնանք։

Կը խնդրուի Մելքիսեդեկ սրբազանէն որ ազնիւ նախաձեռնութեամբ մը սկսի գործի։ Եւ վստահ ենք որ տեղւոյս հարուստ դասակարգը չպիտի խընայէ իր դրամն, որով ձիւնին ու փուքին մէջ տանջուող աղքատներու օրական պարէնը պիտի հայթայթեն։

Իզմիր ԴՈՒԻԹԱՆ

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

—Հռոմայ Կ.-Պատրիարքական փոխանորդ Գէօյունեան գերապայծառ՝ իր գործերը կարգադրած ըլլալով Պոլսոյ մէջ, քիչ օրէն Հռոմ պիտի վերադառնայ։

—Սահակ Ծ. Վ. Դաղանճեան՝ Փիլիսի Կ.-Պատրիարքական փոխանորդ ընտրուեր է։

—Սերովբէ Վ. Ապտուլլահեան իր պատկանած Մխիթարեան ուխտէն քաշուեր է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազն. Գրիգոր էֆ. Ալեքսանեանի դուստր օր. Նուարդ Գ. Ալեքսանեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի երկու օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Մեծ. Տեար Ա. Բիսակէս Մախոխեան ի Տրապիզոն։

«ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԻՊՐԱՒԻՄ, Արժ. Տ. Ս. Քահանայ Կիւլիւմեան.— Տասը ֆրանքը ժամանակին ստացանք եւ պակաս թիւերն ալ ղրկեցինք. ապահով ենք որ ցարդ ստացաք։

ԹԷՑ, ԹԷՑ, ԹԷՑ

Հնդկաստանի և Զինաստանի ամենաընտիր ԹԷՑԵՐԸ բերել տուած եմ։ Զմեռուան այս ցուրտ օրերուն շատ յարմար կուգայ տաքցնելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը միայն, ուրիշ տոյ փոխեռանդն պիտի վաղէքնին։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ունեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թղթին և թէյին աղնուութեան։

Կը ծախուին՝

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՐԱՆԱԿ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԶԵՂՔ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բէյաքմալէճըլար-Պաչը

ՅՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕԶԵԱՆԻ

Վաճառատունը։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

Եթէ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ազնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յովսէփ Էլակէօզեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալական ամենաընտիր սիկառի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ճշգրիտ առաւելութիւն մը ունին, այս է որ իր շահին մէկ մասը յատկացուած է տեղւոյն (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունը կը գտնուի նաև ուրիշ սիկառի թղթեր։

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

1881էն ի վեր անեղական և եւրոպական շաքարեղէնին պատրաստող Ճիվան էֆ. Տավուտեան իր՝ Գումգարու Սթամբուլի մերձ 27 թիւ և Պալի-Բաշայի զառիվայրին վրայ գտնուող թիւ 50 խանութներն ու գործատունը արհեստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է։ Հոն պիտի գտնէք ոչ միայն զանազան թարմ շաքարեղէններ և եւրոպական համեղ ըմպելիներ, այլ նաև էն գժուարահաճ ճաշակներու գոհացում տուող, հարանիքի և անուան տօնախմբութեանց համար յատկապէս պատրաստուած, ֆոնտան շաքարներ, բրթիֆուռ, ֆուռէ, ֆռիկասէ և այլն։ Ինչպէս նաև Բոնբոնէի վերաբերեալ ամէն տեսակ խմորեղէններ։ Բերել տուած է նաև զարդարուն մանդուսէ ֆանթէզի տուփերու և թուղթերու մեծ մթերք մը։ Այս անգամ իր Յարգոյ յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ՝ %ին 30 զեղչով սրբամաղիր է ծախելու։

8—24

ԳԱՏԸ ԳԻՒՂԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մանաւանդ՝ Գատը գիւղ, եկեղեցին դիմացը Զաուբճեան դեղարանը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիմել նաև բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՅԻՒՐ ԷԼԳԻՍԷ ՏԷԲՕԶԻՒՕՍԸ

Սթամպօլտա Սուլթան Համմամընտա Թօբալեան խանընտա Ն՝ 24

Էլգիսէ մաղազաները միյանընտա էն էսկի վէ էն զիւատէ էմնիյէթի վէ չէօրէթի օլան Թօբալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասընն էսկի նամ վէ չէօրէթ վէ իւնվան վէ մէքանը առլա թէպտիլ օլունմասընը օլտուղը կիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Երմէնեան պիր գաթ տահա ինդիպաթ վէ ինթիզամը իտարէի իսթիքմալ իլէ միֆթէխիր տիր։

Թօբալեան խանընտաքի մաղազա միւստահէմլէրինէն պազըլարընը օ ճիվարտա մուխթէլիֆ իսմէր իլէ միւճէքտատէն այմըշ օլտուգլարը էլգիսէ մաղազաներընն Թօբալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաման իչթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիսպաթլարը օլմասընընտան, միւհթէրէմ միւշթերիլէրիմիզին իղֆալ օլունմահարագ Թօբալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասընա մուրաճաաթ իթմէլէրի թավսիէ վէ իլան օլունուր։

ՅԻԵԼԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ ցարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստահանդէսներուն մէջ 400է աւելի չքաղրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Այդ անհուն յաջողութիւնը զոյս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց գեղեցուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐԻ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐԲԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումգարաքի փողոցին անկիւնը գտնուած չենքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի Լիւքէն դիմաց։ Գալաթիա՝ Գարտաքէոյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մանաւանդ՝ դաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ՀԱՃԻ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՕՂԼՈՒ

127, ԻՍԹԱՆԲՈՒԼՍԱ ՄԱՀՄՈՒՏ ԲԱՇԱ ՃԱՏՏԷՍԻ, 127,

Բէաէրիմտէն մէվրուս պիր սանամաթը թէրգեւիֆը ֆէնիեէ իլէ միւթէնասիպ պիր տէրէճէեէ ալէա խուսուսնա սօն տէրէճէ չալըշարագ իշլընա միւսաֆիզ օլտուղմմ պօնարը էն զիհատ իսթիմալա ալան պիր հալէ կէթիրտիմ վէ միւթերիլէրիմին ճէյրը խօշնուտարը զանէթմ էյվէն պիր ֆիյաթ իլէ մէվզդը ֆիրտրմթա վաղ էյլէտիմ։ Պոյամը թագիտէն բազարը բէվանա չը գարբլան սանթէ պօյալարա պտտանմամարընը թավսիէ իտէրիմ։ Տիւքքանմամա ՍԱԶ վէ ՍԱՊԱԼ պօյալարը հէր նէվմի սանթլը։ Սակ վէ նախօտ սաղալընը պօհտադ արզու իսէն զէվանթ ոգտան պէշ սէնէլիք պիր սաբրն մանուալը օլան պու պօհտաան իսթիհսալ իսէճէք օլուրսա մէնիսուն օլանաղընը պէկան էյլէրիմ։ Սրճնամթէ գանթիլէն մազարբանը օլամարդը կիպի թաչրատան տախի սոզրուտան սոզրուտա մուղազամզդա միւրաճաաթ օլունտուգտա, սրբարըշ իսիլէճէք պօհտար սուհէլիթլէ կէօնտէրիլիր։

ԹԱԳԼԻՏԻՆՏԷՆ ՍԱԳԻՆԸԼԸՋ 48—16

ՀԷՆՐԻԿ ԹԻՆԷ

Բ. Մ. ՊՕՋԱՃԵԱՆԻ

30 առ. 100 զեղչով

	ղրշ.	փր.
Ֆրանսերէն Ալֆապէ	Դրն	1 20
Ֆրանսերէն ընդարձակ քերականութիւն	»	7
Գրպանի բառարան ֆրանսատայ	»	5
Լ'էքսը ար Բաուի, Ֆրանսերէն բառարանով	»	10
Լ'էքսը ար Բաուի, լոկ Ֆրանսերէն	»	5
Աշխարհաբար քեր. տարրական ընթացք	»	2
Աշխարհաբար քեր. միջին բարձրագոյն ընթացք	»	4
Աշխարհագրութիւն Ա. Պօզաճեանի	»	4
Մէճէլլէ, Օսմ. քազ. օրինագիրք (անգղղէ)	»	20
Թուքնապաշտպանութիւն գիտական, գաղղիական և միջանց-քաղաքագրական ախտերու դէմ	»	6

Մէյ-մէ կերդոնագրէլ.— Զաքմագնիլար Սօղանչ կաղմարար Արշակ Մանուկեան, թիւ 10. դաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք վճռեալ կը կատարուին։

Մաղմոս կիսակաշի, 100 փարայ

Մ.Նշ.—Դրամագներն եթէ սպառած է, բանն, մի՛ հաւատար։

Մէրէնկէ-դէն բաժանորդ գրուիլ փափաքողներ, թող հաճին դիմել Սթամսիոն փողոց Ջրամատաս Յակոբ աղայի ուրկէ կրնան բաժանորդագրուիլ։ Թերթերը միշտ պիտի ստանան առաջին թրխնով։

ԽԱԼԻՄ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԷԼՏԻ

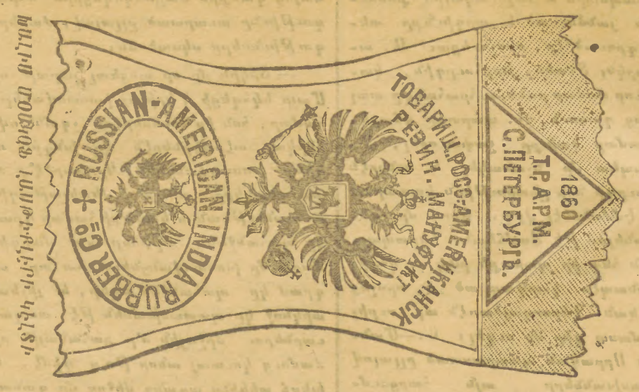

ԻՒՂ ՐԷՇՕՇԵԼԻ ՄԱՐԴԱՍԱՐՆԱ ՏՐԳԴԱՔ ԷՏԻՆԻՉ

Խալիս Մօսկօֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արզուսընա պուլունանլար եօգարտագը շու իւչ ատէտ մարգահա տրգդաթ էթմիշլէր. էն զիհատէ իւչ քօշէլի մարգահա քի, իւչնամէ 1860 թարիխի վէ ալթընտա տէ Ռուսսա եւրոպա իլէ Սէն Բէթէրսպուրկ քէլիմէսէ պուլունմադ։

Մէմալիքը Շահանէ իչիւն եէկիանէ ատէնթասը՝ Մ. Ժ. Մէրճանոֆ 27—90

ՊԱԼԷԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻՍՈՒՐԹԱ ՏԷՊՐՔԷԹԻ

ԵՐԿՄԱՅԷ, ԻՀԱՅԱՍՏԱՆ, ՄԱՍԵԱՅ ՓԱՍԱՐԱԿ

1899ական մէրի իւլ լէթրա կամիր սիսուրթասը Դէպէլի փրդ. 19,334,816
» » հանկը » » » 460,20 203
» » » » » 1,443,865

Էյ-մէ-ի-էնէրէ վէ չօճուգլարը իչիւն մէրմէտիլ շէրաիթ իլէ սիսուրթա ագամ տէր

Նանէնա թարլը հէր նէվի պէնա վէ էշնա իւլդէրինէ սիսուրթա ագամ խոր։

Նէֆէսլարի թարլարը մաղ, էվրադը նագաղէ վէ ինթրդ սիսուրթասը զատալ իսէր։

Հիսէսարանա՝ 1896ական 18½%, 1897ական 18%, 1898ական 18%, 1899ական 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմէր տիր։

Ներքեւին Պանքէրների (Տէրսատատէ Գրիգոր Վիճէն, Անկլօ Սաքսոնական Պանք, Զանդ Նասիոնալ Պանկար։ Թիւրքիա իչիւն ուսումի ատէնթէ Սարգիս Ոսկանեան

Գալաթա Մէրքէզպանի սոգաղ, ճէմարխան

Թիւրքիա իչիւն ուսումի միւթէթիր — Ա. ԳԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՋ

Աղղընդղն զօգմամասընը, ամէրիկիկի խասթալդգան քիւրիւն արէ գալմասընը արդու իսէր իսէնկլ Պաչէ Գալաուսնա Նիւմանէ գարագոլ գարչու քէօշէսինտ 1 նօմէրօլը մահալլա Մխանամասը, տիր թագվկլ։

ԽԱՅԻԿ ԺԱՄԿՈՅԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆԻ պուլմալըսընը։

Մուսմարէյէ Մէրթէպի Թրգպիէր Շահանէպէ մէջդուն օգապ, հէր պիր ապրը հպպ իսթալրմէ քալէրլին տէպ չէգ մէ քալ մուճիսի պուլունարը պիր իլան իլէ հալընդգ իլի սէֆուտա էն չէսնա տիր ապրլարընը քէսմէքտ, «սքորբիթ»կիպի հէր նէվմէր էթթ խասթալդգնդրընը թէսաւի ինթմէքտ էֆէնտին էն սօն ուսուլի իգդրէ վէ նէվ վիհատա ալէաթլար իլէ տիր սօլարը մադտա ադը։

Էնվայի թագմա տիր վէ չէնէ իսմանտաքի մէհարէթի քիսմիկէսի ուսում միւշթէրիլէրինին հիւնարի թէվէճճիւնինի ճէլզ իթմէքտ տիր։

Ճուսման կիճնդէրի մուսայէնէխանէսէ քաղար կիւսէրի ատ կէտիկ Բաչատա Համամ ճատաէպինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինէ միւրաճաաթ իսէն ֆուգարաքը մէճմանէն թէսաւի իսէր։ Սապարէրը սաաթ 1½ գատար վէ ագշամընը տախի սաաթ 11էն սօնրա հէր վագրի խանէսինէ պուլունուր։

ՅԱՐԹԻՒՆԻՆ ԷՖ. ԳԱՅՕԷԼԵԱՆ

Մրմամլէյէ օն պիր սէնէ մուդատամ, Մէ քիմէկի Հաճգուզը Շահանէպէ պա չատատիմատ, խուրուճ իմմէ, վէ զարէմ ու իսթիգամէթիլէ հէր քէսին դիւնիա թէվէճճիւ ղէ էնիրէթիրի զանգանէլ, էրկպէնը նամուս վէ ինճէլիքտան վէ պէրիմէն սընբի տագա վէգիրէսէրինէն մասրուֆ պիր զամարը։

Բէնտիլէպի՝ հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, ճէգա վէ Թիճարէթ տավալարընը ատրիսօնտ իտէր։

Պիր մէպպաղը մալիմ մուդապիլինտ ալթը այրգ վէ սէնէլիք ապգնէ գայտ վէ գապուլ իտէր։

Տավալարը, հապգրնտա մէճճանէն մալիմաթ ալմագ իսթէճէպէրէ պէյանը բէյ վէ թիպաք մալիմմաթտան գանչմագ։ Էքսէր տավալարտան բէյնին իսէրիթ ալմասրդը կիպի, ըէք չօգուրընտա սուէնն թէսվիյէսէ գուսուր էյլէմէզ։ Սապահարը սաաթ 2—6էա վէ ագշամարը տախի 9—11է գատար եաղընանէպինտէ պուլունուր։

Իսարէկանէպի՝ Պաղը Սալի ճատէպինտէ Մուսուլ խանընտա 22,23 վէ 24 նուէմբրօլը օտալար տիր։

ՍԿԻԻՏԱՐՇԻՆԵՐՈՒՆ

Ամանք որ կը փափագին Մանդա-ի բաժանորդ գրուիլ, կրնան դիմել Սելամբրշ Պապա-Ճան փողոց, կոչկակար Վանան էֆ. Սարբեանի խանութը, և ստանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՅՏԻԹԻ

Բարիսատ թրմալը թահսիլ էթմիշ վէ էվլրօգանընն էն մէյնուր խասթախանէլէրինտէ ամէլիսատ կէօրէրէք. ան եէտի սէնէ տախի իշրաթ թրպապէրէ գէտգը վուգուճի էյէմիշ տիր։

Թրապկնը մուսամիլէյի կէնէրա վէ մարէֆաթլէրինի եանի նէզլէկ սանրիսկէի, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիրէ ուճիւնէֆէրէրի խուսուսիլէ վէրէր խասթէլէրինի, իսթիհսարլարտա մուզմին էօգմիրիւք վէ տամարլարընն թէսալլուպ իթմէսինի, էմրդը գանիսլիյէկ, հազմըզլարը, թագրպաղը, միւզմին խասալը, միսէ ալրքսընը, միսէ կէնիրլէնմէսինի, գանը պասուրը, գարրտտա սու սօղմասընը, գարաճիեէր խասթալըգլարընը, իտրարտա չէքէր վէ եուսմուրթա ագը պուլունմասընը, էմրդը միքրօպիսէեի վէ գան խասթալդգարընը վէ հէր ճնա չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգիլեանթը ֆէնիսէպէ մուճիպլիճէ էն սօն ուսուլը թրպպի վէճճէ թէսաւի էյէր։

Թրապկը մուսամիլէյի՝ տէօրթ սէնէ պիր միւտատէթ զարիքնտա վասի պիր ֆէնկի խասթախանէսի սէր թրպապէթինտէ պուլրէնարագ, պու էնտատ խուսուսի թէսաւի էյէտիեի խասթալարան մատտա, ֆէնկիսէ վէ սէլ սօղուգլուգունա միպիթլա օլմուշ տէօրթ պէնէ գատար էշնասը թէսաւի էյէտիեի ճիճէքլէրնն պու խէթիլէրնն թէսաւիսի խուսուսընտա ֆէվգալատէ մէճարէթի քիսպ էյէմիշ օլտուղունտան, էնիճէք մէ գատարտրտա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիսի վէ պէլ սօղուգլունտա վէ սանգարտան հասէլ օլան սէս գըսրգէրը վէ նարալարը վէ աֆրի ուճունէմէրինի էյ խասրլարընը տարլըզընը վէ իսլիթիանը մէսանէսի վէ վէզդաիֆը թէնասիպլիսէ իտրարընտա նօղսանսիսէսի սուրէթիր. մէքէնէլէնմէ վէ թէճարիսը մուսէֆֆաատսէզմի թէրագգիլեանթը ֆէնիսէպէ իսէ պիրլէշտիրէրէք աղ զէման գարիքնտա թէսաւի էյէր։

Տէր Ալիխէսէ տէր հանկը թապպ իսէ խասթիմուրտա գէնսիլիթօ օլունապիլտիսի կիպի, էվրօգանընն էն մէյնուր տարլըզընը գէտգը գանը գանը գան